

Konverents “Global Issues in the University Museums and Collections: Objects, Ideas, Ideologies, People”

ICOMi alakomitee UMAC - University Museums and Academic Collections

5.-8. september 2017 Helsingi, Jyväskylä

9.-11. septembril järelekursioon Tartusse

Reet Mägi, Tartu Ülikooli loodusmuuseum

Osalesin ICOMI-i ülikoolimuuseumide ja akadeemiliste kollektsioonide komitee UMAC (University Museums and Academic Collections) konverentsil Helsingis ja Jyväskyläs ning korraldasin konverentsi järelekursiooni Tartusse.

Konverentsi pealkiri oli „Globaalsed teemad ülikoolide muuseumides ja kollektsioonides: objektid, ideed, ideoloogiad, inimesed“. Osales 84 inimest 26 riigist üle kogu maailma, sh neli inimest Eestist. Konverentsi esimene pool toimus 4.-6. septembril Helsingis ning teine pool 7.-8. septembril Jyväskyläs.

Üks konverentsi sessioonidest keskendus eetikale, mis on olnud UMAC komitees päevakorral ka eelnevatel konverentsidel. Teema tõstatub põhiliselt seoses inimsäilmete ja meditsiinilistega preparaate säilitamise ja eksponeerimisega, mis mõnel juhul on konkreetse muuseumi olemasolu põhiküsimus (ülikoolide meditsiinimuuseumid, Cesare Lambroso kriminaalantropoloogia muuseum Torinos). Erineva kultuurilise ja religioosse taustaga riikides on kujunenud erinevad tegevuspraktikad ning on tekkinud vajadus vahetada kogemusi ning leida küsimused, milles on võimalik kujundada ühised põhimõtted.

Enim oli ettekandeid ja arutelusid muuseumide haridustegevusest. Kui viimasel ca 15 aastal on ülikoolimuuseumide konverentsidel domineerinud vajadus pöörata rohkem tähelepanu ülikoolivälistele sihtrühmadele ning see jätkub, kuid võib märgaga, et aruteludesse on tugevamalt tagasi tulemas küsimus, kuidas saavad ülikoolimuuseumid olla rohkem kasulikud üliõpilastele – olles õpikeskkonnaks, andes osalusvõimaluse muuseumi projektides või üliõpilaste enda algatustes, pakkudes vaba aja veetmist.

Omaette rühma moodustasid ettekanded, kus kirjeldati konkreetsete muuseumide või kollektsioonide probleeme ja arenguid. Tüüpiliseks probleemjuhtumiks on rahastuse puudumine ning muuseumi kui struktuuri puudumine ülikoolis. Edulood on enamasti seotud innovatiivsete ideede teostamisega või pikaajalise ja sihipärase tööga.

Osalesin külastusvisiitidel, kus toimusid juhitud ekskursioonidega ja kohtumised töötajatega: Helsingi Ülikooli tähetornis ja ülikooli ajaloo muuseumis, ajaloolisel Suomenlinna kindlusaarel, Jyväskyläs Ülikooli loodusmuuseumis.

Konverentsil anti üle UMAC aastapremia, mille pälvis Oklahoma ülikooli loodusmuuseum USA-s 15 aastat kestnud projekti eest, mis uuris ja tutvustas Oklahoma indiaanlaste keeli, kultuuri ja traditsioone. Tõsteti esile selle projekti tihedat seotust kogukonnaga ja suurt mõju ühiskonnale laiemalt.

Korraldasin konverentsi järelkursiooni Tartusse 9.-11. septembril 2017 ning seda koostöös Tartu Ülikooli muuseumi direktori Mairo Rääskiga. Ekskursioonil osales neli inimest – kolm Soomest ja üks Argentiinast. Toimusid ekskursioonid ja kolleegidega kohtumised Tartu Ülikooli muuseumi kunstimuuseumis, tähetornis, toomkiriku, ülikooli loodusmuuseumis ja botaanikaaias ning Eesti Rahva Muuseumis. Tagasiside ja muljed osalejatelt olid väga positiivsed.

ICOM-UMAC konverents oli edukas ja inspireeriv, pakkudes hea võimaluse silmaringi avardamiseks ning rahvusvaheliste kontaktide hoidmiseks ja täiendamiseks ning andes võimaluse tutvustada Eesti muuseume.

UMAC konverentsi veebileht: <http://umac2017.helsinki.fi>

UMAC konverentsi Tartu järelkursiooni veebileht: <http://www.natmuseum.ut.ee/en/UMAC-post-conference>

